

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA MIQDOR KATEGORIYASINING O‘RNI

“THE ROLE OF THE CATEGORY OF QUANTITATIVENESS IN MODERN LINGUISTICS”

DOI: [10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/VLKL8920](https://doi.org/10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/VLKL8920)

Turg‘unboyeva Dilnoza Akmal qizi

Tayanch doktorant

Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat

o‘zbek tili va adabiyoti universiteti,

[*dilnozaturgunboeva97@gmail.com*](mailto:dilnozaturgunboeva97@gmail.com)

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining lingvistik, kognitiv va lingvokulturologik xususiyatlari ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Miqdor kategoriyasi inson tafakkurining universal hodisasi sifatida obyekt va hodisalarning sanash, o‘lchash, taqqoslash hamda intensivlik darajasini belgilashda asosiy omil bo‘lib xizmat qiladi. Tadqiqot davomida ingliz, rus va o‘zbek tillarida miqdoriy birliklarning ifodalanish usullari qiyosiy jihatdan o‘rganildi. Natijalarda kollektiv otlar, sanash birliklari va intensivfikatsiya vositalarining semantik va pragmatik imkoniyatlari aniqlanib, ularning lingvokulturologik jihatlari ochib berildi.

Kalit so‘zlar: miqdor kategoriyasi, kvantifikatsiya, sanash birliklari, kollektiv ot, intensivlik, lingvokulturologiya, til tizimi, pragmatika, kognitiv lingvistika.

Annotation: This article provides a scientific analysis of the linguistic, cognitive, and linguocultural features of the category of quantitateness in modern linguistics. As a universal phenomenon of human cognition, the category of quantity serves as a fundamental means of classifying objects and events through counting, measuring, comparing, and determining the degree of intensity. The study investigates the ways in which quantitative units are expressed in English, Russian, and Uzbek languages within lexical, morphological, and syntactic levels. The results reveal the semantic and pragmatic potential of collective nouns, counting units, and intensification devices, highlighting their linguocultural aspects. The novelty of the research lies in examining quantitative units not only from structural and semantic perspectives but also through linguocultural and discursive approaches.

Keywords: category of quantitateness, quantification, counting units, collective noun, intensification, linguoculturology, language system, pragmatics, cognitive linguistics.

Miqdor kategoriyasi qadimdan falsafiy va lingvistik muhokamalarning markazida bo‘lib kelgan. Aristotel “miqdor”ni moddiy olamning ajralmas

xususiyati sifatida talqin qilgan bo'lsa, Gegel uni sifat va miqdorning dialektik bog'liqligi orqali tushuntiradi. Zamonaviy tilshunoslikda esa bu kategoriya nafaqat grammatik birliklar tizimi, balki inson tafakkuri va madaniy dunyoqarashining ham asosiy elementi sifatida tadqiq qilinmoqda. Til birliklari orqali ifodalangan miqdoriylik real olamni konseptual modellashtirishga xizmat qiladi. Shuningdek, miqdor kategoriyasi turli xalqlarning lingvokulturologik qarashlarini ham o'zida mujassamlashtiradi. Masalan, o'zbek tilida "qirq" soni marosimiy ramziy ahamiyatga ega bo'lsa, ingliz tilida "dozen" (o'n ikki) iqtisodiy-madaniy qadriyat bilan bog'langan. Shu sababli miqdor kategoriyasini o'rganish nafaqat tilshunoslik, balki madaniyatshunoslik va kognitiv fanlar uchun ham dolzarb hisoblanadi.

Tadqiqot quyidagi metodlar asosida olib borildi:

1. Kognitiv-lingvistik metod – miqdor kategoriyasining inson tafakkuridagi konseptual mohiyatini ochish uchun.

2. Semantik tahlil – sanash birliklari, kollektiv otlar va intensifikatsiya vositalarining ma'no doirasini aniqlashda.

3. Qiyosiy metod – ingliz, rus va o'zbek tillarida kvantifikatsiya vositalarini o'zaro taqqoslashda.

4. Lingvokulturologik yondashuv – son va miqdor birliklarining milliy-madaniy ramziyligini izohlash uchun.

Miqdor kategoriyasining ontologik mohiyati

Miqdor kategoriyasi faqat grammatik birliklar orqali emas, balki inson tafakkurining kognitiv faoliyati natijasida shakllanadi. U obyektlarning diskret (sanoq birliklari) va nodiskret (o'lchov birliklari) tarzda ifodalanishini ta'minlaydi [Sapir, 1981].

• Diskret obyektlar: *ikki kitob, uch talaba, ko'p daraxt.*

• Nodiskret obyektlar: *bir litr sut, ikki kilo olma, o'n metr mato.*

Kollektiv otlarning semantik xususiyatlari

• Kollektiv otlar (*xalq, insoniyat, jamoa, brotherhood, mankind, человечество*) oddiy ko'plikdan farqli ravishda umumlashtiruvchi va kuchaytiruvchi semantik yuklamaga ega. Ular ko'pincha emotsional-pragmatik konnotatsiya bilan qo'llanadi va til tizimida neytral ko'plikni to'ldiruvchi maxsus kategoriya sifatida faoliyat ko'rsatadi [Amos & Soukup, 2020].

Intensifikatsiya kategoriyasi

Intensifikatsiya miqdor kategoriyasining muhim tarkibiy qismi bo'lib, belgi yoki harakat darajasini kuchaytiruvchi vositalar orqali amalga oshadi [Amos & Soukup, 2020; Gailomazova, 2010: 128].

• O'zbek tilida: *qattiq sovuq, kuchli og'riq, juda qiziqarli.*

• Rus tilida: *сильный мороз, ужасно красиво.*

• Ingliz tilida: *heavy rain, terribly nice, awfully cold.*

Bu vositalarning qo'llanilishi milliy-spetsifik bo'lib, har bir tilda o'ziga xos semantik soyalarni hosil qiladi.

Lingvokulturologik jihatlar

Son va miqdor birliklari ko'pincha madaniy ramziy ma'noga ega:

• O'zbeklarda qirq soni marosimiy an'analar bilan bog'liq (masalan, *qirq kunlik motam*).

• Xitoyda 8 soni omad timsoli sifatida talqin qilinadi.

• Ingliz tilida dozen (12) an'anaviy iqtisodiy birlik sifatida keng qo'llaniladi.

Bu faktlar miqdor kategoriyasining faqat til tizimida emas, balki madaniy kodlarda ham chuqur ildiz otganini ko'rsatadi.

Miqdor kategoriyasi nafaqat til tizimining grammatik va leksik qatlamlarida, balki inson tafakkuri va madaniy dunyoqarashining chuqur qatlamlarida ham o'z aksini topadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, miqdoriylikning ifodalanishi turli tillarda umumiy qonuniyatlarga ega bo'lsa-da, ularning milliy-spetsifik xususiyatlari ham mavjud. Masalan, ingliz tilida *a dozen*, *a ton of work* kabi iboralar ko'proq iqtisodiy va maishiy sohalarga xos bo'lsa, o'zbek tilida *qirq kunlik motam*, *etti iqlim* kabi son birliklari ko'proq marosimiy va diniy-ma'naviy mazmunga ega. Bundan tashqari, kollektiv otlarning qo'llanishi ham alohida e'tibor talab etadi. Ular grammatik ko'plik shakllaridan farqli ravishda umumlashma va kuchaytirilgan ko'plikni ifodalaydi. Masalan, *xalq*, *insoniyat* so'zlari grammatik birlik emas, balki butun jamiyatni qamrab oluvchi umumiy tushunchani bildiradi. Ingliz tilidagi *mankind* va rus tilidagi *человечество* so'zlari ham shunga o'xshash semantik yuklamaga ega. Intensifikatsiya vositalari esa miqdoriylik kategoriyasining emotsional va pragmatik qirralarini ochib beradi. Har bir tilda kuchaytirgichlar turlicha qo'llaniladi: o'zbek tilida *qattiq sovuq*, *kuchli og'riq* kabi, ingliz tilida *terribly nice*, *awfully cold*, rus tilida esa *ужасно красиво*, *сильно болит* kabi ifodalar mavjud. Bu esa kvantifikatsiya jarayonining faqat son va o'lchov bilan cheklanib qolmasdan, emotsional-ekspressiv vositalar orqali ham boyib borishini ko'rsatadi [Khairullina, Rakhimova, & Sagitova, 2018: 526].

Lingvokulturologik nuqtai nazardan qaraganda, miqdor kategoriyasi xalqning dunyoqarashi va madaniyatida ramziy ma'no kasb etadi. O'zbek tilida "qirq" sonining ramziy ahamiyati, xitoy tilida "8" sonining baxt va omad timsoli sifatida talqin qilinishi, ingliz tilida esa "dozen"ning amaliy-iqtisodiy birlik sifatida qo'llanishi buni yaqqol isbotlaydi. Bu holat til va madaniyat o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni yana bir bor ko'rsatib beradi [Khairullina, Rakhimova, & Sagitova, 2018]. Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasini tadqiq etish ko'plab yo'nalishlarda dolzarb hisoblanadi. Avvalo, bu kategoriya til tizimining barcha sathlarida faoliyat yuritishi bilan ajralib turadi. Leksik qatlamda u turli sonlar, miqdor bildiruvchi sifatlar, ravishlar, miqdoriy otlar orqali namoyon bo'lsa, morfologiyada ko'plik qo'shimchalari va grammatik shakllar orqali ifodalanadi. Sintaktik sathda esa kvantifikatsiya turli son-so'z birikmalari, aniqlovchi konstruktsiyalar va gap bo'laklari orqali yuzaga chiqadi. Shuningdek, miqdoriylik diskursiv darajada ham faol qo'llanilib, nutqning emotsional, baholovchi va stilistik xususiyatlarini belgilab beradi. Miqdor kategoriyasining kognitiv aspektini alohida ta'kidlash lozim. Inson tafakkurida miqdor obyektiv reallikni tasniflashning eng asosiy vositalaridan biridir. Har bir inson kundalik hayotda sanash, o'lchash, taqqoslash kabi faoliyatlar orqali miqdoriylik bilan to'qnashadi

va uni ongida konseptual birlik sifatida shakllantiradi. Shu jihatdan, miqdor kategoriyasi tafakkurning universal fenomeni bo'lib, har qanday til va madaniyatda mavjud. Ammo bu universallikning namoyon bo'lish shakli turli tillarda milliy xususiyatlarga ega. Masalan, o'zbek tilida sonlarning ramziy qo'llanilishi juda keng tarqalgan. "Qirq", "yetti", "to'qqiz" kabi sonlar marosimlarda, diniy e'tiqodlarda va xalq og'zaki ijodida o'ziga xos ramziy ma'noga ega. Ingliz tilida esa "thousand" yoki "million" so'zlari ko'pincha mubolag'a ma'nosida ishlatiladi: *a thousand times better, millions of stars*. Rus tilida "copok" sonining xalqona qo'llanishlari, masalan *copok copokov* iborasi, ham milliy-madaniy ramziy ma'noga ega. Bu misollar shuni ko'rsatadiki, miqdor kategoriyasi lingvokulturologik jihatdan ham muhim bo'lib, til egalari dunyoqarashining o'ziga xosligini yoritadi [Maslova, 1997].

Kollektiv otlar masalasida ham qiziqarli jihatlar mavjud. Ular oddiy ko'plikdan farqli ravishda, umumiylik va birlikni bir vaqtning o'zida ifodalaydi. Masalan, *xalq* so'zi bir butun jamoani bildiradi, biroq u grammatik jihatdan birlik shaklida turadi. Ingliz tilida *team, government, committee* kabi kollektiv otlar ba'zan birlik, ba'zan ko'plik sifatida fe'l shakllari bilan moslashadi: *The team is winning* va *The team are celebrating* [Wierzbicka, 1988; Amos & Soukup, 2020]. Bu holat miqdor kategoriyasining sintaktik darajadagi murakkabligini ko'rsatadi. Intensifikatsiya kategoriyasi esa semantik va pragmatik jihatdan miqdoriylikning muhim qismi hisoblanadi. Inson nutqida ko'pincha oddiy sanash yoki miqdoriy ko'rsatkich yetarli bo'lmaydi, balki ma'lum bir hissiy kuchaytirish talab etiladi. Shu sababli *juda, nihoyatda, favqulodda* kabi so'zlar yordamida emotsional ta'sir kuchaytiriladi. Ingliz tilida bu vazifani *extremely, terribly, absolutely* kabi so'zlar bajaradi. Rus tilida esa *ужасно, чрезвычайно, сильно* kabi intensifikatorlar keng qo'llaniladi. Bularning barchasi tilning emotsional imkoniyatlarini kengaytirib, miqdor kategoriyasini faqat matematik tushuncha emas, balki semantik va stilistik hodisa sifatida ko'rsatadi. Shuningdek, miqdor kategoriyasi pragmatik nuqtai nazardan ham ahamiyatlidir. Nutq jarayonida so'zlovchi ko'pincha miqdoriy birliklarni aniq emas, balki taxminiy shaklda qo'llaydi: *bir nechta, ko'plab, ozgina, bir qancha*. Bu holatda gapiruvchining kommunikativ niyati birinchi o'ringa chiqadi. Masalan, "bir nechta talabalar" iborasi 3–4 kishini ham, 10–15 kishini ham bildirishi mumkin. Shuning uchun bu yerda aniq matematik miqdor emas, balki umumiy ta'sir va kontekst muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Muhokamalardan ko'rinadiki, miqdor kategoriyasi til tizimida nafaqat grammatik va semantik, balki madaniy, emotsional va pragmatik jihatdan ham boyitilgan murakkab kategoriya hisoblanadi. Uni o'rganish orqali biz tilning strukturaviy imkoniyatlarini, tafakkurning konseptual mexanizmlarini va madaniyatning ramziy kodlarini yanada chuqurroq anglashimiz mumkin.

Tadqiqotdan ma'lum bo'ldiki, miqdor kategoriyasi inson tafakkurining universal kognitiv kategoriyasi bo'lib, u obyekt va hodisalarning sanash, taqqoslash, o'lchash hamda intensivlik darajasini belgilashda muhim rol o'ynaydi. Til tizimida miqdoriylik leksik, morfologik va sintaktik darajalarda ifodalanib,

kollektiv otlar va intensivikasiya vositalari orqali yanada boyitiladi. Shu bilan birga, miqdoriy birliklarning lingvokulturologik xususiyatlari milliy dunyoqarash va madaniy qadriyatlarni ham o'zida aks ettiradi. Miqdor kategoriyasi zamonaviy tilshunoslikda nafaqat grammatik va semantik hodisa, balki keng qamrovli kognitiv-lingvokulturologik kategoriya sifatida namoyon bo'ladi. U inson tafakkurining universal qismi bo'lib, obyekt va hodisalarning sanash, o'lchash, taqqoslash, intensivlik darajasini belgilashda asosiy rol o'ynaydi.

Til tizimida miqdoriylik:

- diskret obyektlar orqali sanoq birliklari yordamida,
- nodiskret obyektlar orqali o'lchov birliklari yordamida,
- kollektiv otlar orqali umumlashtirilgan ko'plik yordamida,
- intensivikasiya vositalari orqali esa emotsional-ekspressiv vositalar yordamida ifodalanadi [Wierzbicka, 1988].

Shuningdek, miqdoriylikning lingvokulturologik xususiyatlari milliy-madaniy qadriyatlar bilan uzviy bog'langan. Shu jihatdan miqdor kategoriyasini o'rganish nafaqat lingvistik, balki madaniyatshunoslik, kognitiv psixologiya va hatto falsafa uchun ham dolzarb ahamiyatga ega.

Kelajakdagi tadqiqotlar uchun quyidagi yo'nalishlar istiqbolli hisoblanadi:

1. Miqdor kategoriyasining diskursiv va pragmatik funksiyalarini chuqurroq o'rganish.
2. Miqdoriy birliklarning metaforik modellashtirishdagi roli va konseptual tahlili.
3. Turli tillarda miqdoriylikni ifodalovchi frazeologizmlar va maqollarning lingvokulturologik tadqiqi.

Shunday qilib, miqdor kategoriyasi zamonaviy lingvistikaning universal, ko'p qirrali va tarmoqlangan kategoriyasi bo'lib, uning tadqiqi til va tafakkurning o'zaro aloqadorligini yanada chuqurroq anglashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Amos, H. W., & Soukup, B. (2020). Quantitative 2.0: Towards Variationist Linguistic Landscape Study (VaLLS) and a standard canon of LL variables. In D. Malinowski & S. Tufi (Eds.), *Reterritorializing Linguistic Landscapes: Questioning boundaries and opening spaces* (pp. 56–66).
2. Gailomazova, E. S. (2010). Pragmatic Content of Numerals. *Humanities and Socio-economic Sciences*, № 6, 125–132.
3. Khairullina, R. Kh., Rakhimova, E. F., & Sagitova, A. F. (2018). *Mir nauki, kul'tury, obrazovaniya*, № 3(70), 525–528.
4. Maslova, V. A. (1997). *Vvedenie v lingvokul'turologiyu* [Introduction to Linguoculturology]. Moscow: Nasledie.
5. Sapir, E. (1981). *Language: An Introduction to the Study of Speech*. New York.
6. Wierzbicka, A. (1988). *The Semantics of Grammar*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins B.V.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri: sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafro 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab'ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obyektı sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774